

ARBOGA KOMMUN

Verksamhetsberättelse 2022

Förebyggande rådet

Innehåll

1	Inledning	3
1.1	Prioriterade områden.....	3
1.2	Rådets sammansättning.....	3
1.3	Sammanträden 2022.....	4
1.4	Brottsutvecklingen under 2022	4
2	Uppföljning av Förebyggande rådets arbete	6
2.1	Stärka förtroendet för kommunens trygghetsskapande arbete.....	6
2.1.1	Gemensam tillsyn mot osund konkurrens.....	6
2.1.2	Medborgardialoger med trygghetsfokus	6
2.1.3	Säkerhet kring valet.....	7
2.1.4	Riktlinje och rutin för att hantera hot och våld	7
2.1.5	Säker handel	7
2.2	Riktade insatser mot särskilda områden	7
2.2.1	Ordningvakt i centrum.....	7
2.2.2	Samordning av insatser kring spår av droganvändning i skolområden	7
2.2.3	Resecentrum	7
2.2.4	Området Bensingatan/Oljevägen.....	8
2.2.5	Belysningsprojekt	9
2.2.6	Aktivt styrd väktarbevakning	9
2.3	Stärka civilsamhällets roll som en del av en god folkhälsa.....	9
2.3.1	Unga ledare.....	9
2.3.2	Civilkurageprojekt.....	9
2.3.3	Gratis aktiviteter på fritidsgården Gluggen.....	9
2.3.4	Motor-kurragömma	10
2.3.5	Arboga Atletklubbs integrations- och inkluderingsprojekt.....	10

1 Inledning

1.1 Prioriterade områden

Verksamhetsplanen är indelad i olika prioriterade områden som vart och ett innehåller en kort beskrivning och förslag på lämpliga aktiviteter.

- Öka tryggheten i offentlig miljö
- Barns och ungas uppväxtvillkor
- Jämställd hälsa

1.2 Rådets sammansättning

- Representant från kommunstyrelsen (rådets ordförande)
- Representant från kommunstyrelsen
- Representant från kommunstyrelsen
- Kommundirektör
- Kommunpolis
- Samordnare för förebyggande rådet
- Säkerhetssamordnare, Västra Mälardalens Kommunalförbund
- Representant från Region Västmanland
- Föreningskonsulent fritid- och kulturförvaltningen
- Verksamhetschef, socialförvaltningen
- Verksamhetschef, barn- och utbildningsförvaltningen
- Verksamhetschef, kommunens näringslivsenhet
- Representant från kommunens samhällsbyggnadsenhet
- Representant från Arboga i Centrum
- Representant från Företagarna
- VD, Byggnadsfirman Lund AB
- Styrelseordförande från Industriföreningen Västra Mälardalen
- Myndighetschef, västra Mälardalens Myndighetsförbund
- Representant från Arboga kommunalteknik AB
- Representant från Svenska Kyrkan

Beredningsgruppen förbereder ärenden och föreslår dagordning för rådets möten. Beredningsgruppen består av

- Förebyggande rådets ordförande
- Kommundirektör
- Kommunpolis
- Säkerhetssamordnare
- Samordnare för förebyggande rådet

1.3 Sammanträden 2022

Förebyggande rådet har sammanträtt vid fyra tillfällen under 2022.

- 15 februari
- 10 maj
- 30 augusti
- 29 november

1.4 Brottutvecklingen under 2022

Antal anmälda brott steg från 1385 år 2021 till 1474 år 2022, en ökning med 89 brott, motsvarande 6 %.

De brottstyper som ökat är Personrån, Våld mot kvinna, Våldtäkt, Tillgreppsbrott, Inbrottsstöld, Skadegörelse, Klotter, Bedrägeribrott och Narkotikabrott.

Brottstyper som minskat i antal är Våld i offentlig miljö, Övriga brott mot person, Cykelstöld, Biltillgrepp och Fickstöld.

Under pandemiåren 2020 och 2021 sjönk antal anmälda brott drastiskt. Före pandemin, 2019 var det 1995 anmälda brott, vilket är 521 fler än 2022. Det är således 26% färre anmälda brott 2022 jämfört med 2019. De brottstyper som minskat mest under dessa år är Våld i offentlig miljö, Tillgreppsbrott, Misshandel inomhus, Våld mot kvinna, Klotter, Bedrägeribrott och Narkotikabrott.

Under 2022 har kommunens löpande lägesbilsarbete fortgått på ett väl fungerande sätt. Utifrån rapportering i Embrace (kommunens kartläggnings och analysverktyg) och annan inkommen information om händelser, incidenter och otrygga platser, sammanställs en gemensam lägesbild som lyfts i kommunens EST-grupp var 14:e dag.

Operativa insatser och åtgärder beslutas utifrån aktuell lägesbild i syfte att arbeta förebyggande mot identifierade problembilder eller områden.

Lägesbilden nyttjas för förebyggande åtgärder på kort sikt enligt beskrivningen ovan, men även på lång sikt och på en strategisk nivå, bland annat i Förebyggande rådet.

Säkerhetssamordnaren arbetar även fram en Tertialanalys som i stora drag beskriver hur det gånga tertialet varit och identifierar behov av fokusområden eller problembilder för kommunen att fokusera på

nästkommande tertial. Analysen föredras i kommunens ledningsgrupp och fastställs av kommunledningen, vilket då också beslutar om fokusområden och prioritering i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Det praktiska arbetet faller tillbaka ner i EST-gruppen och- eller till berörda förvaltningar samt bolag, men kan även mynna ut i arbetsgrupper.

2 Uppföljning av Förebyggande rådets arbete

Rådets handlingsplan för 2022 bestod av tre målområden som var kopplade till ett eller flera av de prioriterade områdena som är fastställda i verksamhetsplanen.

2.1 Stärka förtroendet för kommunens trygghetsskapande arbete

2.1.1 Gemensam tillsyn mot osund konkurrens

Det samordnade arbetet mot osund konkurrens fortgår mellan kommunens säkerhetssamordnare, Polisen och Västra Mälardalens Myndighetsförbund. Samordningsträffar sker fyra gånger per år.

Arbetet bottnar i området organiserad brottslighet och syftar till att försvåra eller i bästa fall förhindra att denna typ av verksamhet bedrivs inom Arboga kommuns geografiska område. Det kan röra sig om att en verksamhet säljer tobak utan tillstånd eller ej tillåten tobak, att en verksamhet har anställda som betalas svart och där personerna i vissa fall är papperslösa, eller att det finns indikationer på att det förekommer annan typ av brottslighet inom verksamheten.

Tillsyner genomförs vid inkommen rapportering kring misstänkta avvikelser i berörd verksamhet. Under året har flertalet tillsyner genomförts mot olika verksamheter och vid flera tillfällen har flera förelägganden beslutats.

Detta får ses som gått resultat i att försvåra och förhindra denna typ av verksamhet.

Vid behov bjuds även andra aktörer in som kan bidra i tillsynen, exempelvis har Räddningstjänsten Mälardalen medverkat kopplat till brandsäkerhet, men också gränspolisen.

2.1.2 Medborgardialoger med trygghetsfokus

Har genomförts vid två tillfällen under året, en gång på våren och en gång på hösten.

Kommunpolis, kommunstyrelsens ordförande och kommunens säkerhetssamordnare har under två timmar funnits tillgängliga på Nytorget för att föra dialog med invånare om trygghet. Tillfällena har gett möjlighet att informera om hur kommunen och polisen arbetar med trygghetsskapande och brottsförebyggande frågor, men också att kunna få viktiga och kloka synpunkter från medborgarna kring trygghetsfrågor.

Dialogtillfällena upplevs som väldigt uppskattade av invånare som samtal förts med och träffarna är något som kommunen och Polisen kommer att fortsätta med framöver.

2.1.3 Säkerhet kring valet

Genomgång av fysisk säkerhet i samtliga röstningslokaler gjordes i samband med valet. Det gjordes även en omfattande säkerhets- och riskanalys inför valet.

2.1.4 Riktlinje och rutin för att hantera hot och våld

Riktlinje gällande hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda i Arboga kommun arbetades fram och beslutades under 2022.

Arbete med rutin för att hantera hot och våld påbörjades under slutet 2022.

2.1.5 Säker handel

Två utbildningstillfällen för "Säker handel" genomfördes.

2.2 Riktade insatser mot särskilda områden

2.2.1 Ordningsvakt i centrum

Under september 2022 genomfördes en testperiod med förordnade ordningsvakter i Arboga centrum. Utfallet visar på att konkret arbete mot ordningsstörningar har gett en positiv respons både bland handeln och bland medborgarna.

2.2.2 Samordning av insatser kring spår av droganvändning i skolområden

Samverkan mellan rektor, fastighetsägare och säkerhetssamordning resulterade i en rad åtgärder, i syfte att flytta droganvändningen från ett specifikt skolområde. För att öka kontrollen (åtgärd mot orsaken) installerades ljudlarm samt en kamera. Åtgärderna tycks falla väl ut då rapporteringen har minskat nästan helt från objektet där åtgärderna möter upp problembilden.

2.2.3 Resecentrum

Förebyggande fokusgrupp upprättades i början av 2022 med deltagare från kommunen, Polisen, fastighetsägare och näringsidkare. Samverkan har även skett med Trafikverket och företaget som sköter städning på perrongen.

Gruppen har kartlagt problematiken, analyserat vad orsakerna till problematiken är och utifrån orsakerna genomfört åtgärder riktat mot orsakerna i hopp om att minska problematiken. Exempelvis har gruppen arbetat med att försöka stärka den sociala och formella kontrollen på platsen utifrån den identifierade orsaken bristen av kontroll. Problematiken är svår löst, men som kommunen, Polisen och övriga medverkande aktörer försöket få till en förändring kring.

Summering efter arbetet är att en rad åtgärder har genomförts, allt ifrån att se över möjligheten att utöka kamerabevakning till ökad närvaro av Polis under perioder. Försök med ordningsvakter genomfördes under en period om fyra veckor med tre pass per vecka. Under denna period gjordes en hel del ingripanden kopplat till problembilden på platsen och läget upplevdes lugnare från flera aktörer, bland annat fastighetsägaren, Polisen och kommunen. Trots arbetsinsatserna kvarstår problembilden på Resecentrum.

Slutsatser från arbetet är att ordningsvakter som frekvent verkar på platsen är att ses som en effektiv åtgärd mot problembilden. Lika så skulle denna åtgärd bidra till ett trygghetsskapande arbete. I grunden är problembilden i stora delar en polisiär fråga, men att ha polisiära resurser på platsen 24/7 är varken görligt eller rimligt, vilket ordningsvakter möter upp. Fortsatt gemensamt arbete kommer att behöva ske på platsen.

2.2.4 Området Bensingatan/Oljevägen

Under året inleddes ett arbete i området Oljevägen/Bensingatan, detta i samverkan mellan kommunens näringslivsenhet, kommunens säkerhetssamordnare, kommunpolisen samt företag och andra verksamheter i området. Steg ett var att bjuda in och genomföra en säkerhetsträff i syfte att skapa kontakt med varandra och att kunna ge stöd och råd kring brottsförebyggande arbete. Steg två var att genomföra utbildning i Säker Handel för företagen i området. Detta genomfördes den 25 och 26 april med god uppslutning.

Som steg tre, planerades under hösten en trygghetsvandring i området där verksamheter och företagare bjuds in att delta. Syftet var att sprida kunskap om vad man själv kan genomföra för brottsförebyggande arbete samt att titta på möjliga åtgärder i den fysiska utemiljön för att öka tryggheten och förebygga brott.

Kommunen och Polisen bjöd vid två tillfällen in till trygghetsvandring men fick ställa in på grund av för få anmälda.

I området har det löpande styrts bevakningsåtgärder till de kommunala fastigheterna på grund av ungdomsproblematik. Som beslutsunderlag för styrning av resurser till området är kommunens och Polisen löpande lägesbildaarbete. En utsedd grupp träffas var 14:e dag för att tillsammans skapa en gemensam lägesbild utifrån inkomna rapporter och information från Polisen.

2.2.5 Belysningsprojekt

Ett projekt finansierat via Leader Mälardalen med syfte är att göra platser både mer estetiskt tilltalande och ljusare och därmed tryggare påbörjades.

Ungdomsfullmäktige, pensionärsrådet och representanter från Företagarna har tillsammans pekat ut ett antal områden.

2.2.6 Aktivt styrd väktarbevakning

Den kommunala väktarbevakningen har aktivt styrts utefter lägesbilden. Både utifrån aktuellt läge, men också utifrån tidigare erfarenhet och rapporteringsdata i Embrace. Även polisen styr till viss del sin planering och polisiära närvaro utifrån aktuell lägesbild.

2.3 Stärka civilsamhällets roll som en del av en god folkhälsa

2.3.1 Unga ledare

Utbildning för "Unga ledare" har genomförts med hjälp av RF-SISU Västmanland. Totalt utbildades 4 ungdomar i värdskap, ledarskap och hur en aktivitet planeras, genomförs och utvärderas. Efter utbildningen fick ungdomarna arrangera en aktivitetsdag vid Vasahallen under sommarlovet. Omkring 60 barn deltog under aktivitetsdagen. Arbetet med unga ledare kommer att fortsätta arbetas vidare med under 2023.

2.3.2 Civilkurageprojekt

Projektet Huskurage tillsammans socialförvaltningen och femhyresvärdar har drivits.

2.3.3 Gratis aktiviteter på fritidsgården Gluggen

Fritidsgården Gluggen har satsat extra på att skapa aktiviteter på onsdagar. Genom att anordna speciella aktiviteter varje onsdag har konceptet "onsdagsaktiviteter" satt sig bland ungdomarna. Under

onsdagarna är det ibland den egna personalen som hittat på något extra, ibland är det en grupp ungdomar som har skapat en aktivitet och i vissa fall besöker Gluggen en förening för att testa på deras verksamheter. Detta är ett sätt att visa på utbudet som finns i kommunen, vidga ungdomarnas vyer och eventuellt väcka intresse för nya aktiviteter. Alla onsdagsaktiviteter är gratis.

2.3.4 Motor-kurragömma

Arbogabygdens församling anordnar Motor-kurragömma som en återkommande och uppskattad aktivitet för motorburen ungdom. Fokus under aktiviteterna är att i varje bil finns en människa och det är för de människorna som aktiviteterna är till. Allt från bilkurragömma till tävlingar och biovisning har varit inslag under kvällarna. I vissa fall har omkring 60 ekipage deltagit.

2.3.5 Arboga Atletklubbs integrations- och inkluderingsprojekt

Arboga Atletklubb har med hjälp av Metis Services AB gjort djupgående intervjuer om trösklar och hinder som finns för att komma in i föreningslivet. Fokus i arbetet ligger på personer med utländsk bakgrund och de kulturella och strukturella hinder som finns för att göra föreningslivet öppet och tillgängligt för fler målgrupper. Lärdomar som kommit fram i projektet kommer att användas i arbetet med Nybyholmsspåret och insatser som görs där för att öka föreningsdeltagande i området kring Vasastan.

Godkänd av Förebyggande rådets ordförande Jonna Lindman